DOSSIER

foto's Rollin Verlinde (Vilda)
Yves Adams (Vilda)
Jeroen Mentens (Vilda)
Ludo Goossens (Vilda)
Jorn Van Den Bogaert
Nationaal Park De Biesbosch

De 'big five' van bij ons (deel 1)

Portret van de Europese bever

(vervolg)

In elk nummer van LANDSCHAP brengen we een reportage over één van onze grote inheemse zoogdieren. Vorige keer vertelden we over de spectaculaire comeback van de bever en hielden we het beestje zelf onder het vergrootglas. In dit vervolg hebben we vooral aandacht voor zijn bouwkunsten en rijk sociaal leven. Maar we hebben ook oog voor de impact die bevers hebben op hun omgeving.

De pels van een bever is zo opgebouwd dat er geen water tot op de huid kan doordringen. Onder de waterafstotende deklaag - bestaande uit glanzende, lange, vette haren - zit een onderlaag van dicht grijs gekroesd wolhaar, bedoeld om de bever lekker warm te houden.

BEVER & ZONEN

EEN PASSIE VOOR BOUWEN

Weinig dieren zijn zo bedrijvig als een bever. Om zijn omgeving zo 'bevervriendelijk' mogelijk te maken, is de bever desnoods voortdurend in de weer met bouwmaterialen. Naargelang de situatie bouwt hij dammen, burchten en legers of graaft hij holen uit.

BOUWEN À LA CARTE

Afhankelijk van de hoogte van de oever en het voorkomen van stilstaand of stromend water, bouwt de bever zijn burcht in of op de oever of in het water en bouwt hij al dan niet dammen.

Bevers die in diepere rivieren verblijven, bouwen doorgaans geen dam of burcht. Ze maken een nest in een hol in de oever, met een ingang onder water, mooi verborgen en ontoegankelijk voor vijanden. Als er holen worden gegraven in rivieroevers, dan gebeurt dat met de nagels van de voorpoten. Alleen bij extreem lage waterstanden worden de ingangen van de holen soms zichtbaar.

Waar lage oevers voorkomen naast diep water, bouwt de bever soms een burcht op het land. In geval van minder diep, stilstaand water bouwen bevers een burcht temidden van het water.

VRIJSTAANDE EENGEZINSWONING

Wij kennen een burcht als een versterkte vesting. Voor de bever heeft zo'n geordende takkenhoop dezelfde functie. Een burcht wordt vroeg in de herfst gebouwd of opgelapt; ze verschaft de beverfamilie onderdak gedurende het hele jaar. Ze bestaat uit op elkaar gestapelde geschilde takken en boomstammen, waartussen vaak ook nog waterplanten (bv. rietstengels) worden aangebracht. Rond de burcht zijn ook sporen te vinden van gesjouw met modder. Met die aangevoerde drab smeren de bevers alle kieren en gaten dicht als bescherming tegen de kou en tegen eventuele roofdieren die proberen binnen te dringen.

Het bouwmateriaal wordt al zwemmend aangevoerd; de bever houdt de takken en stammen in zijn mond. De bast van de gevelde bomen wordt eerst als voedsel verorberd. Graven en materiaal verplaatsen doet de bever met zijn voorpoten. Bij het in elkaar flansen van zo'n burcht gebruiken de dieren soms ook stenen en 'eigentijdse' bouwmaterialen zoals plastic flessen, houten kratten en rubberen matten.

Eens de burcht klaar, leiden verscheidene gangen vanaf de waterbodem schuin naar boven de burchtheuvel in. Ze hebben een diameter van 35 cm. De ingangen liggen onder water en moeten te allen tijde onder

De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en waterpartijen omzoomd door broekbossen met zachte boomsoorten als wilg, populier en els. Nog belangrijk is een grote variatie aan water- en oeverplanten en een minimale waterdiepte van 50 cm. In ondiep stromend water worden desnoods dammen gebouwd om de gewenste waterhoogte te bereiken. Als aan al deze voorwaarden wordt voldaan, heeft de bever voldoende te eten en voldoende bouwmaterialen voor zijn ingewikkelde beverburchten.

de waterspiegel blijven, zodat roofdieren niet naar binnen kunnen.

LEKKER DROGE LIVING

Als een bever de burcht binnenzwemt, komt hij eerst in een soort bijkeuken, de 'natte kamer'. Hier kan de bever zijn pels uitschudden en zich schoonmaken, alvorens hij verder naar binnen mag. Daarna kruipt hij verder naar de droge kamer om te slapen, te rusten, te poetsen of te vlooien. De vloer van de woonkamer ligt zo'n 20 cm boven de waterspiegel. Op dat platform, bedekt met houtspaanders en op maat geknaagde geschilde twijgen, worden ook de jongen gevoed door hun moeder. Regelmatig wordt het bed van spaanders opgeschud en ververst, om een aangename rustplaats te behouden.

De binnenkant van het hol is overal ingesmeerd met modder en leem, waardoor de wanden water- en winddicht zijn. De staart wordt gebruikt bij het aanplempen van de modder. Alleen het middelste deel van het plafond is niet ingesmeerd met modder. Hierdoor ontstaat een luchtschacht die vanuit de woonkamer recht omhoog loopt en die voor ventilatie zorgt. Op koude dagen kan er zelfs een dampsliert boven de burcht hangen.

Een gemiddelde burcht is zo groot en stevig dat een mens er op kan staan. Een hoogte van 3 meter en een omtrek of lengte van 12 meter is niet ongewoon. In de directe omgeving van de burcht zijn doorgaans veel jonge bomen omgeknaagd. Deels als voer, maar ook om de burcht verder op te bouwen.

MASTER IN WATERPEILBEHEER

Het water rond de burcht moet minstens 50 cm diep zijn. De waterpartij mag niet uitdrogen in de zomer en niet tot op de bodem bevriezen in de winter. Om zich daarvan te vergewissen, bouwt de bever soms dammen met stammen, takken, stenen en rietstengels zodat het water van de rivier stijgt en er een vijver ontstaat waarvan het waterpeil stabiel is. Om het meer achter de dam dieper te maken, graaft een bever soms modder van de bodem. Die modder wordt dan gebruikt om de binnenkant van de dam nog beter waterdicht te maken.

Bij beschadiging wordt de dam meteen gerepareerd. Het waterpeil van de vijver achter de dam is regelbaar via een kanaal dat open – bijvoorbeeld na hevige regenval – en weer dicht kan worden gemaakt.

BEVER DUIKT ONDER

Als 's winters het water bevriest, blijven bevers vaak de hele tijd onder het ijs van hun woongebied. De woonkamer van hun burcht of oeverhol zit weliswaar boven het waterpeil, maar de uitgang ervan zit altijd onder water, en dus ook onder de ijslaag die zich op de vijver rond de burcht of op de rivier gevormd heeft. Als de waterstand gedurende een vorstperiode daalt, ontstaat er tussen het ijs en de nieuwe waterspiegel een ruimte waar de bever makkelijk in kan rondzwemmen. De familie voedt zich dan uitsluitend met de bast van het hout uit de onderwatervoorraad bij de burcht of het hol.

Toch kan het ook gebeuren dat de bevers in eerste instantie in hun burcht of hol gevangen komen te zitten. Immers… als het water niet daalt, zouden de bevers bij het verlaten van hun woonst onder de ijslaag terechtkomen en niet naar boven kunnen om te ademen. Om daaraan te verhelpen, maken ze een gat in de dam, zodat het water onder het ijs wegstroomt en plaats maakt voor lucht. Of ze bonken met hun kop tegen het ijs tot er een wak ontstaat waarin ze kunnen ademen. In ijzig koude streken voorzien bevers soms ook een nooduitgang op het land.

FAMILIE-ONDERNEMING

Beverdammen kunnen meer dan 200 meter lang en 3 meter breed en hoog worden, al is de Europese bever over het algemeen iets minder bouwlustig dan zijn Noord-Amerikaanse collega. In Canada komen tot 800 meter lange dammen voor, waaraan dan een hele familie heeft meegewerkt. In ons land zal je dergelijke kolossale infrastructuurwerken niet aantreffen.

Als bevers een dam hebben gebouwd, wordt de burcht soms mee in de dam geïntegreerd, waardoor de bouw van een aparte burcht overbodig wordt. Is er toch een aparte burcht, dan ligt die doorgaans als een eiland midden in het bevermeer dat door de dam is ontstaan.

SNOEZELPLEK

In de zomer heeft de bever vaak ergens een leger buiten zijn burcht, waar hij overdag kan liggen slapen. Het leger is een 'snoezelruimte', een stukje platgetrapte vegetatie of een ondiepe nestkom ergens onder boomstronken, braamstruiken, dicht struikgewas of in riet, soms bekleed met houtspaanders. En – omwille van de veiligheid – altijd in de buurt van de oever en water. 's Winters kiest de bever voor zijn hol of burcht als slaapplek.

Bij het zwemmen steken de zintuigen net boven het water uit. De bever kan blijven ruiken, zien en horen terwijl hij zelf voor landdieren nauwelijks zichtbaar is.

Een zwemmende bever houdt zijn voorpoten tegen het lichaam en peddelt met zijn grote achterpoten, voorzien van zwemvliezen. De platte staart dient daarbij als roer.

De bever is bijzonder handig; aan zijn korte voorpoten zitten vijf vingers met lange nagels. Daarmee kan hij een twijg of tak vlot ronddraaien terwijl hij de bast ervan schilt met zijn tanden.

WARM NEST

BEVER IS FAMILIEBEEST

Een bever leeft solitair of in een kleine familie. Een beverburcht herbergt slechts één gezin, doorgaans bestaande uit een paartje met de jongen van dit jaar en die van het voorgaande jaar, alles bij elkaar zo'n 4 tot 10 dieren. Bevers zijn monogaam en blijven hun hele leven bij dezelfde partner.

Het territorium van een beverfamilie beslaat een gebied van 100 meter tot wel drie kilometer langs een waterloop of een meer. In gebieden met een matig voedselaanbod kan de territoriumgrootte oplopen tot 13 kilometer oever.

BEVERGEIL

Andere families probeert de bever op afstand te houden. De grenzen van het eigen familieterritorium worden gemarkeerd met het zogenaamde 'bevergeil' of castoreum, een naar muskus ruikend geel-wit vocht dat zowel bij het mannetje als bij het vrouwtje gevormd wordt in twee vuistgrote klieren onder de staart. De doordringende maar niet onaangename geursporen worden afgezet op zelf opgekrabde heuveltjes van modder en/of rottende plantendelen. Deze heuveltjes hebben een onregelmatige vorm, zijn 10 tot 30 cm in doorsnee en 10 cm hoog en komen vooral daar voor waar de bever vaak in en uit het water gaat. Het castoreum geeft ook de bever zelf een karakteristieke geur.

SCHATTIGE JONKIES

Normaal werpt het bevervrouwtje elk jaar een nest jongen. De paartijd van de bever is gesitueerd in januari-februari. De paring gebeurt meestal in het water, buik tegen buik, soms ook in de burcht . Na een draagtijd van 3½ maand worden tussen april en juli de jongen geboren in een hol of burcht. Een nest bestaat gewoonlijk uit twee tot vier jongen, uitzonderlijk één of vijf. Het aantal jongen is afhankelijk van het voedselaanbod, de leeftijd van de ouders en de populatiedichtheid.

De bevertjes zijn bij hun geboorte dichtbehaard en hebben de ogen al gedeeltelijk open. Na 2 à 3 dagen gaan de ogen volledig open. Ze drinken melk uit een tepel die tussen de voorpoten van de moeder zit. Tijdens de periode van de borstvoeding mogen vader bever en de oudere broers en

zussen zich niet in de burcht laten zien. Het vrouwtje wil dan geen pottenkijkers noch gezelschap. Zelfs haar man moet dan buiten in een hol slapen. De beverjongen groeien heel snel door de melk die vier keer vetter is dan koeienmelk. Enkele uren of dagen na hun geboorte leren ze al zwemmen en duiken, in de ingangen van de burcht. Pas veel later kunnen ze net zo goed zwemmen en duiken als hun ouders.

Na twee weken eten de jongen ook al planten, maar de borstvoeding stopt pas na twee tot drie maanden. Als ze tien dagen oud zijn, mogen de beverpups voor het eerst uit de burcht, maar alleen 's nachts. De ouders zijn erg beschermend en helpen de jongen tijdens uitstapjes door hen voort te duwen bij lastige hindernissen of door ze in hun voorpoten te dragen.

GENERATIEPACT

Bij de opvoeding van de jongen worden de volwassen dieren bijgestaan door de jongen van het voorgaande jaar. De puberende oudere broers en zussen helpen de jonge bevertjes om de boze buitenwereld te verkennen.

Tot hun tweede levensjaar blijven de jonge bevers in de burcht van de ouders. Soms heeft een beverfamilie een tweede burcht in hetzelfde territorium, waar de pubers dan mogen intrekken. Op het einde van hun tweede levensjaar worden de groot geworden adolescenten verstoten uit de familiegroep zodat pa en ma zich kunnen concentreren op het grootbrengen van alweer een nieuw nest kleine bevertjes. De adolescenten verlaten dan definitief het ouderlijk territorium en moeten op zoek naar een eigen stekje. Na goed drie jaar zijn ze ook geslachtsrijp; naast een nieuw leefgebied moeten ze nu ook nog een partner zoeken.

DE WEG KWIJT

Hoewel de hele familie helpt bij de opvoeding van de jongen, zullen toch gemiddeld drie op vier beverjongen sterven nog voor ze helemaal volwassen zijn. Als een jonge bever zijn familiegroep kwijt raakt, is hij reddeloos verloren. Om maar één bedreiging te noemen: hij kan bijvoorbeeld bijtwonden oplopen van andere bevers die hun territorium verdedigen, en er nog een flinke infectie bovenop krijgen.

In het najaar legt de bever een voedselvoorraad voor de winter aan. Stammen en twijgen van zachte houtsoorten worden onder water in de modder verankerd, in de buurt van de ingang van de burcht. Het koude water werkt als een koelkast; het houdt de voorraad vers.

Per jaar velt een bever wel 50 bomen. Daarvan eet hij enkel het loof, de twijgen en de bast. Het hout van de stammen wordt gebruikt voor de bouw van dammen en burchten, maar wordt niet gegeten.

BEVERSPOREN

Een beverburcht of -dam is één van de duidelijkste sporen van beveractiviteit. Daarnaast laat de bever door zijn foerageergedrag en bouwwoede nogal wat verspreide knaagsporen na. Maar ook keutels en glijbanen verraden zijn aanwezigheid. Een safarigevoel besluipt je als je beseft dat hij vlakbij moet zijn…

KNAAGSPOREN

De bever knaagt flink wat bomen in zijn territorium af, het merendeel met een diameter van 5 tot 15 cm. Hij heeft daarbij een voorkeur voor zijn favoriete voedselbomen, die hij achteraf ook schilt.

Bij het omknagen van een boom wordt op enkele centimeters tot een halve meter hoogte de bekende zandlopervormige inkeping gemaakt. Met zijn sterke tanden velt de bever een stevige boom in geen tijd. Hij is in staat om een wilg met een diameter van 12,5 cm in amper vijf minuten neer te leggen! Voor ééntje met een diameter van 25 cm heeft hij minder dan vier uur nodig, maar hij kan zelfs bomen van 70 cm doorsnee aan. Voor een zeer grote boom hebben bevers vaak dagen of soms zelfs weken tot een jaar nodig, en er wordt ook door meerdere dieren aan dezelfde boom gewerkt.

Op de plaats waar de bever heeft geknaagd, liggen vaak houtspaanders van 3 tot 4 cm breed en 10 tot 12 cm lang. De tandafdrukken, die ongeveer 8 mm breed zijn, zijn duidelijk zichtbaar op zowel de stam of tak als op de spaanders.

In de herfst, tijdens de voorbereiding op de winter, is de bedrijvigheid van de bevers het meest zichtbaar in het landschap. De stompjes van talloze afgeknaagde bomen vallen dan des te harder op.

KNAAGJE LEERT SNEL

Een bever moet zorgen dat hij op de juiste manier knaagt, zodat de boom netjes in de rivier valt. Hoe je zoiets best aanpakt, leert de bever al doende tijdens het opgroeien. Eerst kan hij alleen maar kleine takken doorknagen, maar naarmate hij volwassen wordt, durft hij steeds grotere bomen aan. Soms leidt de knaagdrang tot ongelukken en wordt een bever geraakt door de boom die hij zelf heeft geveld.

Als het goed zit, valt de gevelde boom meteen in het water. Vervolgens worden de takken verwijderd, de stam geschild en de schors en bast opgegeten. Waar bevers dammen of burchten bouwen, wordt nadien de stam in transporteerbare stukken van 1 tot 1,8 meter geknaagd. Al zwemmend duwt de bever de stammen en takken naar de plaats waar hij ze nodig heeft voor zijn bouwwerk. Waar er geen bomen vlak langs de waterkant groeien, knaagt de bever ook bomen om die ietsje verder van de beek verwijderd staan. De buit wordt dan via zelfgegraven waterkanalen naar de juiste plaats geleid. Waar de bever in oeverholen huist, blijven de geschilde stammen ongebruikt liggen op de plaats waar ze zijn omgeknaagd.

KEUTELS IN HET WATER

De uitwerpselen van de bever zijn geelbeige tot donkerbruin en kogelrond tot eivormig. De lengte bedraagt 2 à 4 cm en de dikte is ongeveer 2 cm. In de keutel zijn duidelijk grove resten van planten en houtspaanders te zien. De keutels liggen bijna altijd in het water.

LOOPSPOREN

In een duidelijke afdruk van de voorvoet zijn vijf tenen zichtbaar, waarvan de duim klein is. In de afdrukken van de achtervoet zijn de tenen soms verbonden door een lijn; het zwemvlies. De staart laat een duidelijk sleepspoor na, dat de pootafdrukken vaak uitwist. De afdruk van de voorvoet is 5,5 cm lang en 4,5 cm breed. De achtervoet is maximaal 14,5 cm lang en 10 cm breed. Op de oevers zijn modderbanen – 'wissels' of 'opgangen' – te vinden van zo'n 20 tot 30 cm breed waar het dier vaak in en uit het water gaat. Ook kan men gegraven kanalen vinden van 30 tot 60 cm breed en diep en wel 100 meter lang waarlangs de bever de afgeknaagde stukken hout versleept naar zijn burcht of dam.

Als geen ander zetten bevers de omgeving naar hun hand. In de vallei waarin ze leven, regelen ze het waterpeil met zelfgebouwde dammen en sluizen.

BEVER TIMMERT AAN IMAGO

Het minste wat je van een bever kunt zeggen, is dat het dier het onwaarschijnlijke talent heeft om als geen ander zijn omgeving grondig overhoop te zetten zonder ruzie te krijgen met die omgeving. In de mensenmaatschappij is hij razend populair – getuige daarvan de sympathieke bever in strips en tekenfilms en de talloze beverlogo's – en in de natuur maakt hij ook alleen maar vrienden, weliswaar onopzettelijk.

Veel vijanden heeft een Vlaamse of Waalse bever op het eerste zicht niet. Elders in de wereld zou een bever nog kunnen belaagd worden door een poema, een wolf, een lynx, een beer, een coyote of een zeearend, maar voor de bevers van de Lage Landen, en zelfs voor die van de Ardennen, is het leven een stuk minder spannend. Jonge bevertjes kijken best nog uit voor honden, vos, everzwijn en wilde kat, maar éénmaal volwassen hebben ze niets meer te vrezen, tenzij dan de mens en een handvol lynxen in de Hoge Ardennen…

ONZICHTBARE VIJAND

Hoewel hun globale aantal sterk groeiend is, is de grootste bedreiging voor de Nederlandse en Belgische bevers momenteel nog het te geringe aantal populaties en de relatief geringe omvang van elk van deze populaties. Door de versnippering van natuurgebieden is er nog te weinig contact tussen de verschillende entiteiten, wat tot inteelt kan leiden. Het risico bestaat dat ze uiteindelijk allemaal onderling verwant zullen zijn.

Daarnaast eist ook het drukke verkeer zijn tol. Door gerichte maatregelen, onder meer de aanleg van draadrasters die naar tunnels leiden, kunnen verkeersslachtoffers vermeden worden en tegelijk verkeersonveilige situaties weggewerkt. Zeker daar waar wegen beverterritoria doorsnijden en er geen mogelijkheden zijn om veilig onder de weg door te gaan via een duiker of een tunnel, is ontsnippering gewenst.

Naast wegen en bebouwing kunnen ook waterwegen met betonnen oevers, zoals het Albertkanaal, een belangrijk migratieknelpunt vormen en zelfs dood door verdrinking veroorzaken.

De bever eet uitsluitend plantaardig materiaal. 's Zomers eet hij kruiden, brandnetels, bloemen, grassen en jonge scheuten van waterplanten als lisdodde en waterlelie. Daarnaast eet hij ook schors, takken, bladeren en wortels van bomen en struiken.

In lang vervlogen tijden stond er ‘s vrijdags regelmatig bever op het menu. Omdat bevers in het water leven en een geschubde staart hebben, werden ze door de Kerk gemakshalve tot de vissen gerekend.

Dat brengt ons naadloos bij de volgende doodsoorzaken van de bever: verhongering en verdrinking. Dat laatste kan zich ook voordoen in de winter, als het water plotseling stijgt en de dieren niet uit hun burcht of hol kunnen ontsnappen door het ijs, of in het voorjaar, als de jongen nog in het nest zitten en het waterpeil te hoog komt.

De Europese bever is resistent aan tularemie, een ziekte die de lever, longen, milt en lymfeklieren aantast. Voor de Canadese bever kan het uitbreken van zo’n ziekte tot gevolg hebben dat een populatie lokaal helemaal verdwijnt, maar voor onze inheemse bever stelt dit probleem zich niet.

SLUIPEND GIF

Bij dode bevers wordt soms erg veel cadmium in de lever en de nieren aangetroffen, afkomstig uit de wilgenbast die op sommige plaatsen het hoofdbestanddeel van hun dieet uitmaakt. Wilgen concentreren dit zware metaal uit de bodem. Cadmium kan de conditie en de voortplanting van de bevers negatief beïnvloeden en bij hoge concentraties een stressfactor zijn. Lood dat de bevers binnenkrijgen, hoopt zich op in het botweefsel.

PRAGMATISCHE KOLONISATOR

Uit onderzoek blijkt dat de aanwezigheid van een gevarieerd voedselaanbod voor de bever belangrijker is dan rust en de kwaliteit van het water. De povere waterkwaliteit van de Jeker heeft de bever niet verhinderd om zich langs deze rivier te vestigen, om maar één voorbeeld te noemen.

Toch staat de bever nog op de Rode Lijst voor bedreigde zoogdieren. Volgens de Europese Habitatrichtlijn is de bever strikt beschermd en moeten beschermde leefgebieden (Natura 2000) worden afgebakend door de lidstaten.

ZELDEN SCHADELIJK

De zachte houtsoorten die bovenaan het verlanglijstje van de bever prijken, zijn doorgaans van een geringe economische waarde voor de mens. Bevers richten daarom zelden grote schade aan. De ervaring heeft al uitgewezen dat ook vraatschade aan landbouwgewassen maar zelden voorkomt. De bever zoekt zijn voedsel immers bij voorkeur in of direct naast het water, want alleen dicht bij water voelt hij zich veilig. Alleen waar landbouwgewassen zoals maïs, haver, gerst, tarwe of suikerbieten direct aan de waterkant groeien, bestaat dus een kleine kans op vraatschade door bevers. Die eventuele vraatschade wordt zowel in Nederland als in Vlaanderen overigens vergoed door een speciaal fonds.

IDEALE NATUURBEHEERDER

Bevers vervullen een ecologische sleutelrol langs rivieren en beken en verrijken het gebied waarin ze leven. Waar bevers wonen, gebeurt immers nogal wat. De bedrijvige beestjes rooien bomen en voeren grote waterbouwwerken uit. Als liefhebbers van waterplanten vertragen ze het dichtgroeien van het water en door hun graasgedrag bevorderen ze de variatie in de oeverbegroeiing.

Omgeknaagde bomen vormen obstakels in de beek waardoor variaties in stroomsnelheid gaan optreden en oevers veel sneller geërodeerd geraken. De beekloop wordt hierdoor veel meer gevarieerd. Door het snoeien van bomen en struiken zorgen de bevers er ook voor dat de karakteristieke openheid van de oevers beter behouden blijft.

BEVER MAAKT VRIENDJES

Als bevers takken in het water trekken, ontstaan schuilplaatsen waarin tal van dieren zoals jonge vissen, libellenlarven en allerlei waterinsecten een onderkomen vinden. Waar bevers dammen bouwen, ontstaat in een snelstromende beek plots een rustig bevermeertje. Tegelijk kan stroomopwaarts een flinke vernatting optreden langs de oevers, met moerassige plas-dras-situaties als gevolg. Hierdoor ontstaan groeiplaatsen voor moerasplanten en een geschikt leefgebied voor tal van amfibieën en libellen. Verschillende soorten vissen vinden in de ondiepe moeraszones een ideale paaiplaats.

In beekdallandschappen mét bevers troffen onderzoekers veel grotere aantallen en veel meer soorten amfibieën aan dan in beekvalleien zonder bevers. Bevers zorgen niet alleen voor vernatting, doordat ze bast eten en bomen vellen, zorgen ze ook voor open zonnige plekjes langs de oevers. Daar doen amfibieën dubbel profijt mee omdat het uitkomen van hun eieren sterk afhankelijk is van zonnewarmte en beschikbaarheid van stilstaand water.

Wetenschappers hebben ook aangetoond dat het opnieuw introduceren van bevers in een gebied zelfs goed is voor vleermuizen. De bevermeertjes en de vernatting van de oeverzones, gevolg van de waterbouwwerken van de bever, trekken insecten aan en daarmee ook extra voedsel voor vleermuizen. In de drassige oeverzones halen de bevers ook nog eens bomen naar beneden, waardoor er voor een jagende watervleermuis een mooier jachtgebied ontstaat.

WALKING DINNER VOOR ZWARTE OOIEVAAR

Helemaal verrassend is de vaststelling dat ook de zwarte ooievaar profiteert van de aanwezigheid van de bever. Deze statige vogel broedt sinds kort weer in de Ardense wouden. Hij scharrelt zijn kostje bij elkaar in natte, venige valleien. Achter beverdammen en in valleitjes die door bevers onder water zijn gezet, vindt hij extra veel amfibieën en dus voedsel. In een gebied mét bevers kan een paartje zwarte ooievaars doorgaans meer jongen grootbrengen dan in een vergelijkbaar gebied zonder bevers. De invloed van de bever strekt daarmee veel verder dan gedacht!

AMBASSADEUR VAN DE NATUUR

Tot slot betekent de aanwezigheid van de bever een verhoging van de belevingswaarde voor bezoekers van het natuurgebied. In die mate zelfs dat de bever een ecologisch verantwoord toerisme kan op gang brengen waaruit middelen kunnen geput worden om zowel het leefgebied van de bever als natuurgebieden daarbuiten beter te beschermen.